

EU-tanulmány a dezinformációról az egészségügy területén
Policy Department for Economic, Scientific and Quality of
Life Policies Directorate-General for Internal Policies, July 2024 (72 p.)
Készült a SANT Subcommittee megbízásából

Kulcsszavak: egészségügyi információ, dezinformáció, tájékoztatás, félretájékoztatás, befolyásolás, álhír, rémhír, fake news, Európai Unió

Forrás **Internet-helye:** <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1946180a-47ed-11ef-aea6-01aa75ed71a1/language-en>

Az **Európai Parlament** egyik albizottsága (**SANT Subcommittee**) megbízásából készült belső tanulmány szerint az egészségügy területén megjelenő dezinformációs tevékenység jelentős kockázatot jelent az emberek egészségére és a közösségi jó közérzetre. A széles nyilvánosság, különösen emocionális témákban fogékony a megtévesztő információkra. Az ilyen információk megrendítik a nyilvánosságnak az információs rendszerek iránti bizalmát, olyan válságok esetén, mint a COVID19-pandémia, fokozzák az általános szkepszis eluralkodását és ezzel együtt a dezinformációra való fogékonyságot.

A jelentés kiemeli az egészségügyi dezinformáció olyan »szenzibilis témáit«, mint a vényköteles gyógyszerek reklámja, az ún. »D2C«-reklámok (*Direct-to-consumer*) szabályait. A vényköteles gyógyszerek reklámja az Európai Unióban szigorúan tilos, mivel aggodalmak merülnek fel a potenciálisan kockázatos gyógyszerek nyereségorientált előállításával összefüggésben fellépő inherens érdekkonfliktussal kapcsolatban.

Az oltásokkal összefüggő dezinformáció »kiemelten súlyos probléma«, amit az oltásellenes szereplők szítanak, de ez esetenként az egészségügyi ágazatból is megerősítést nyer. Ezt az Internet és a közösségi platformok többszörösen felerősítik. Az oltásszkeptikusok súlyos károkat okoztak a pandémia idején, de azt követően a hagyományos, jól bevált oltási programokat, többek között a kanyaró elleni védőoltást is célba vették és elérték az átoltottság csökkenését.

A dezinformáció kedvelt pályája az életstílus. Széles körben elterjedt az egészségtelen termékek, többek között magasan feldolgozott élelmiszerek, alkohol-, dohánytermékek reklámja, amely elkendőzi a potenciális kockázatokat. Ezzel párhuzamosan az influenzaszerek körében elterjedt az alternatív medicina, a táplálékkiegészítők és mindenféle csodaszerek területén folytatott befolyásolás.

Az **Európai Unió** keretszabályokkal, viselkedési kódexekkel próbál megálljt parancsolni az egészségügy területén folytatott dezinformációs tevékenységnek: Az Európai Bizottság 2018 decemberében elfogadta a „**gyorsriasztási rendszert**” (**Rapid Alert System – RAS**) és létrehozta a **Digitális Média Európai Megfigyelőközpontját** (**European Digital Media Observatory – EDMO**). 2022. június 16-án elfogadták „a dezinformáció visszaszorítását célzó új, erősebb és átfogóbb gyakorlati kódexet” (**Code of Practice on disinformation**). A **digitális dezinformációról szóló jogszabály** (**EU Digital Services Act – DSA**) pedig megerősíti az unió ezirányú elkötelezettségét.